

Waarom is een NTG lidmaatschap belangrijk?

T_EX bestaat bijna 40 jaar en het ziet er niet naar uit dat het systeem snel zal verdwijnen. Oorspronkelijk was het alleen beschikbaar op universiteiten, later kon men het ook thuis installeren. Verschillende ‘journals’ worden vormgegeven in T_EX en op universiteiten is het nog steeds populair.

Het begon met T_EX, geschreven door Donald Knuth. Later kwamen er wat extensies onder de vlag ϵ -T_EX. De succesvolle variant met ingebouwd backend PDF T_EX werd na verloop van tijd de standaard. Toen UNICODE opgang maakte kwam X_YT_EX erbij, en wat later begon de ontwikkeling van L^AT_EX. Parallel aan deze ontwikkeling zijn fonts ontwikkeld, is MetaPost uitgekristalliseerd en zijn macro-pakketten als L^AT_EX en ConT_EXt ontstaan die een groot aantal talen en scripts ondersteunen.

De hele T_EX beweging kan worden getypeerd met woorden als *originaliteit*, *solidariteit*, *continuïteit*, *ondersteuning* en *ontwikkeling*. Dat alles vinden we als gebruikers heel normaal. Vanzelfsprekend is het feit dat we al zo lang aanwezig zijn mede het gevolg van de sympathieke Donald Knuth. Rond hem ontstond de eerste gebruikersgroep TUG, maar al snel verenigden gebruikers zich in groepen, in de regel per taalgebied, met als doel ondersteuning van het taalgebied en de kenmerkende (lokale) typografie. De gebruikersgroepen organiseren bijeenkomsten, publiceren tijdschriften en hosten websites en mailing lijsten.

De verschillende programma’s (ook wel ‘engines’ genoemd) worden al sinds jaren verspreid door de gebruikersgroepen, de laatste decennia op CD’s and DVD’s. De Nederlandstalige Gebruikersgroep heeft daarbij een pioniersrol gespeeld. De programma’s worden vergezeld van een uitgebreide collectie fonts en macros.

Tegenwoordig vindt de communicatie vooral plaats via internet, maar in het verleden (en met enige regelmaat nog steeds) kwamen ontwikkelaars samen op (internationale) bijeenkomsten. Regelmatig zijn door gebruikersgroepen projecten geïnitieerd en ondersteund.

Op dit moment draagt de NTG substantieel bij aan de ontwikkeling van moderne fonts.

Wat gebeurt er als de gebruikersgroepen wegvallen? Dat is niet met zekerheid te zeggen, maar het is een feit dat er heel veel gebruikers zijn die hun hele leven lang het T_EX ecosysteem gebruiken. Zij kunnen dankzij de gebruikersgroepen vooralsnog verzekerd zijn van continuïteit en stabiliteit. En dat zonder de tegenwoordig alom tegenwoordige reclame (zoals in apps), zonder lock-in op een bepaald hardware platform, onafhankelijk van een besturingssysteem, en natuurlijk zonder dringende uitnodiging om een betaalde pro-versie te gebruiken of deel te nemen aan een of ander ‘plan’.

Zal de rol van de vereniging veranderen? Natuurlijk! Publicaties worden bijvoorbeeld wat zeldzamer en concentreren zich op ontwikkelingen. Bijeenkomsten worden kleinschaliger en trekken vooral actieve T_EXers wat weer bijdraagt aan de kwaliteit, volledigheid en continuïteit van distributies. Mailing lijsten en websites worden tegenwoordig aangevuld met forums en blogs. Er zijn nog steeds internationale bijeenkomsten.

De financiële positie van de NTG is solide, ondanks het feit dan het ledental wat afneemt en vergrijs. Vooralsnog wordt er gebruik gemaakt van (door leden) gesponsorde sites voor het hosten van de distributies en archieven. Als de font projecten zijn afgerond, is er weinig reden om geld te reserveren voor ontwikkeling. Om die reden zijn de kosten niet gestegen en kan het lidmaatschap laagdrempelig worden gehouden.

Lid zijn van de vereniging is afgezien van een garantie voor de beschikbaarheid van distributies ook een signaal aan gebruikers dat die garantie er vooralsnog is. Niet alles kan via internet, soms moeten we elkaar gewoon ontmoeten. En het helpt als ontwikkelaars weten dat er gebruikers zijn die zich willen verbinden aan het lot van T_EX. Kortom, als de verenigingen zouden verdwijnen dan ontstaat denk ik snel een versnipperde en instabiele situatie. En dat willen we niet, toch?

Hans Hagen, voorzitter NTG